

**Česká školní inspekce
Jihomoravský inspektorát
Křížová 22, 603 00 Brno**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIB-2535/23-B
Sp. zn. ČŠIB-S-492/23-B

Název	Základní škola Říčany
Sídlo	nám. Osvobození 145, 664 82 Říčany
E-mail	info@zsricany.cz
IČO	49 461 311
Identifikátor	600 110 982
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Radovan Křivánek
Zřizovatel	obec Říčany
Místo inspekční činnosti	nám. Osvobození č.p. 145, Říčany
Inspekční činnost na místě	6. 12. 2023 – 8. 12. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Říčany (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny, školní jídelny-výdejny.

V době inspekční činnosti škola zajišťovala základní vzdělávání v šesti třídách prvního až pátého ročníku 126 žákům. Škola evidovala 18 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále „SVP“), žáky s odlišným mateřským jazykem, jeden žák byl vzděláván v zahraničí. Činnost zájmového vzdělávání probíhala ve třech odděleních školní družiny, která v době inspekční činnosti navštěvovalo 90 účastníků.

Školní jídelna-výdejna poskytuje možnost dietního stravování a respektuje zásady zdravé výživy. Zapojením do projektů „Ovoce a zelenina do škol“ a „Mléko do škol“ u žáků vytváří předpoklad zdravých stravovacích návyků.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy (dále „ředitel“) působí na vedoucím pracovním místě od školního roku 2022/2023. Na základě analýzy stavu jednotlivých oblastí činnosti školy formuloval v součinnosti s vyučujícími základní vizi a hlavní priority vzdělávání v koncepci rozvoje školy na období 2022/2023-2026/2027, která je dostupná všem aktérům vzdělávání. Stanovené cíle včetně strategií pro jejich dosažení jsou reálné, zohledňují současné trendy ve vzdělávání a zaměřují se především na zvyšování kvality průběhu vzdělávání. Významná část koncepčních cílů se daří postupně naplňovat. Efektivní a funkční systém řízení a organizace výchovně vzdělávacího procesu je založen na otevřené komunikaci s pedagogy, zákonnými zástupci a žáky. V oblasti kvality pedagogického procesu byly ve shlednutém vzdělávání v některých případech patrné menší rezervy.

Ředitel si ponechal veškeré pravomoci potřebné k řízení základního i zájmového vzdělávání. Vzhledem k náročnosti jednotlivých činností se však pro účelný rozvoj výchovně vzdělávacího procesu jeví vhodné delegovat některé jeho kompetence i na ostatní pedagožky. Vzájemná informovanost a sdílení pedagogických zkušeností a postupů probíhá na pravidelných zasedáních pedagogické rady, metodické komise, ale i neformální cestou při každodenním kontaktu učitelů. Při hodnocení vzdělávacího procesu vychází především z rozhovorů s pedagogy, žáky, rodiči, z externího testování žáků a v neposlední řadě ze závěrů plánované hospitační činnosti. S vyučujícími vede pohospitační metodické rozhovory a přijímá k nim opatření. Méně funkční je průběžná kontrola jejich dodržování, ve sledovaném vzdělávání byly v některých oblastech shledány dílčí rezervy. Vedení školy dbá na zajištění kvalitních personálních podmínek vzdělávání. Většina pedagogů je kvalifikovaných. Aktivně je podněcuje k dalšímu vzdělávání dle jejich či aktuálních potřeb školy. V minulém školním roce bylo zaměřeno například na rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti, interaktivní výuku atd.

Školní poradenské pracoviště (dále „ŠPP“) vede výchovná poradkyně spolu s metodikem prevence, jehož funkci zastává ředitel a speciální pedagožkou. ŠPP systematicky identifikuje individuální potřeby žáků při vzdělávání, navrhuje a přijímají účelná opatření v rámci preventivních činností školy, při vzdělávání žáků se SVP včetně žáků nadaných nebo mimořádně nadaných. Strategie řízení ŠPP je funkční, efektivní je také v oblasti primární prevence a naplňování minimálního preventivního programu školy, který škola každoročně vyhodnocuje a aktualizuje dle potřeb žáků. Škole se daří aktivně intervenovat v předcházení školního neúspěchu. Pro tyto účely ředitel vhodně využil i možnosti dělení žáků na skupiny v prvním ročníku v matematice a českém jazyce. Jednotlivcům je umožněno doučení učiva

nebo jeho procvičení. Pro žáky se SVP je vytvořena účinná a stabilní podpora v předmětu speciálně pedagogické péče. Škola systematicky eviduje výsledky a pokroky žáků se SVP dbá o jejich učební pokrok. V případě vzniklých problémů např. ve třídním kolektivu nebo zhoršení chování jednotlivců, uskutečňuje také třídnické hodiny nebo externí přednášky, besedy, programy, např. se společností Podané ruce, Policie ČR a spolupracuje se školským poradenským zařízením. Interní systém podpory problémů v chování je nastaven nejdříve na ústní domluvě s žákem, poté následuje jednání se zákonnými zástupci, o němž je veden zápis.

Na činnost školy a výrazný posun v kvalitě jejích materiálních podmínek má pozitivní vliv především spolupráce se zřizovatelem a projektová činnost. Došlo např. k rekonstrukci a rozšíření školní jídelny-výdejny, k nákupu digitálních technologií pro rozvoj informatického myšlení a digitálních kompetencí žáků, postupně je škola vybavována didaktickými pomůckami. Pro transparentní výměnu informací a sdílení průběhu vzdělávání se zákonnými zástupci zavedl ředitel elektronický informační systém a webové stránky školy. Vzdělávání probíhá v jedné budově, na přilehlém školním hřišti a dále jsou využívány prostory obecního hřiště a kulturního domu. Menší propozice školy, její funkčnost a estetičnost vnitřních prostor navozuje příjemnou rodinnou atmosféru. Třídy i chodby jsou vkusně vyzdobeny výtvyry žáků, což je motivuje k dalšímu učení a rozvíjí jejich personální kompetence. Prostory školy běžně přístupné žákům byly v průběhu inspekční činnosti z hlediska bezpečnosti a ochrany zdraví vhodně zajištěny. Škola ve spolupráci s organizací „Women for women“ finančně přispívá žákům z nízkopříjmových skupin na školní stravování, čímž aktivně přistupuje k jejich sociálním a ekonomickým potřebám.

Zájmové vzdělávání se uskutečňuje v kmenových třídách, které jsou vhodně uzpůsobeny a vybaveny a umožňují účastníkům jak relaxaci, tak aktivní odpočinek.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve sledované výuce panovala příjemná pracovní atmosféra. Respektující, partnerský a empatický přístup vyučujících k žákům a dodržování vhodně nastavených pravidel navozovalo pohodové sociální klima. Žáci byli aktivní, měli prostor projevit své názory a nebáli se před třídou klást otázky, učitelé projevovali o ně a jejich vzdělání zájem. Pro výklad nové látky či procvičení probíraného učiva pedagogové využívali často méně efektivní frontální způsob výuky, který pro lepší názornost většinou doplnili prací s interaktivní tabulí, samostatnou prací někdy podpořili i rozvoj spolupráce ve skupinách či dvojicích. Ve většině hospitovaných vyučovacích hodinách byla v menší míře uplatněna práce s jejím cílem, jeho průběžné vyhodnocení a závěrečné shrnutí učitelem i žáky. Aktivity, které by následně umožňovaly sebehodnocení či vzájemné hodnocení žáků se vyskytovaly ojediněle anebo měly spíše formální charakter. Nezajišťovaly žákům kvalitní sebereflexi vlastního učení. Často bylo zařazováno střídání různých her a činností na koberci pro aktivizaci a prevenci únavy. Za účelem motivace a udržení pozornosti k jednotlivým činnostem vyučující někdy také vhodně využili říkanky, písničky apod. Žáci měli dostatek času na plnění úkolů, vyučující jim poskytovali zpětnou vazbu k jejich aktuálním výkonům, hodnotili je v hodinách motivační pochvalou. Písemnosti žáků byly vyučujícími pravidelně opravované, účelná práce s chybou a poskytování zpětné vazby pro jejich další učení však nebyla vždy podporována. Žáci neměli možnost získávat nové informace vyhledáváním z různých zdrojů, prezentovat je před ostatními, rozvíjet své vyjadřovací schopnosti a kritické myšlení. Ve výuce byla málo výrazně uplatňována diferenciací vzdělávacího obsahu a zadávaných úkolů s ohledem na různé studijní možnosti žáků, včetně žáků nadaných. Všichni pracovali na stejných úkolech, neměli možnost vybírat si z úkolů různé

kognitivní náročnosti. Těm s rychlejším tempem nebyly poskytovány rozšiřující úkoly. Individuální podpora žáků se SVP však byla v dostatečné míře pozorována v intervenci speciální pedagožky dle rozvrhu jednotlivých žáků, kteří v rámci některých předmětů docházeli na předmět speciálně pedagogická péče. Výuka je v průběhu roku doplněna projektovou činností, díky které mohou žáci více rozvíjet spolupráci. Asistentky pedagoga ve výuce poskytovaly adekvátní podporu žákům se SVP, jejich činnost byla často přínosná i pro ostatní žáky.

V českém jazyce byl kladen důraz na gramatiku a rozvoj čtenářské gramotnosti při čtení a práci s textem. Anglický jazyk se vyznačoval střídáním různých aktivit za využití pestrých metod práce, včetně činnostního učení, prací ve dvojicích. Vyučující motivovala žáky formou hry k závěrečnému zhodnocení hodiny. V matematice vyučující kladly důraz na názornost a propojení probíraného učiva s běžným životem. Zařadily do výuky různé aktivity a někdy i práci ve skupinách, čímž rozvíjely u žáků spolupráci a matematickou gramotnost. Přírodovědné předměty byly vyučovány převážně frontálně, pedagožky se zaměřily na aktuální a zajímavé informace s využitím připravených prezentací, žáci byli aktivní a sdělovali své zážitky a zkušenosti. Předměty výchovného zaměření byly vedeny na standardní úrovni, docházelo k zařazování průřezových témat s obsahem občanské a kulturní tematiky, tedy k rozvoji sociálních kompetencí žáků. V hudební výchově byli vedeni k pozitivnímu vztahu k hudbě, zpěvu a kreativitě tvorbou vlastních melodií.

V hospitované výuce zájmového vzdělávání byly sledovány jak organizované činnosti, tak čas pro relax a odpočinek. Vyučující vhodně zvolila netradiční malování, které účastníci praktikovali se zájmem a originalitou. Velice zdařilé bylo závěrečné shrnutí v kruhu na koberci, kdy účastníci reflektovali své pocity při práci, čímž rozvíjeli schopnost sebereflexe i sdílení prožitku s ostatními vrstevníky.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Výsledky vzdělávání žáků pedagogové průběžně sledují, pomocí standardních evaluačních nástrojů pravidelně ověřují úroveň jejich znalostí a dovedností. Jejich dosažené výsledky analyzují a v případě potřeby přijímají vhodná opatření ke zlepšení. Konkrétní pravidla pro hodnocení výsledků žáků jsou formulována ve školním řádu, sjednocením zásadních podmínek, postupů a kritérií hodnocení se pedagogové zabývají na jednáních předmětové komise a pedagogické rady. Nastavenou možnost slovního hodnocení využívají průběžně ve výuce jako motivačního prvku a také na vysvědčení dle doporučení školského poradenského zařízení. Na jednáních pedagogické rady vyučující vyhodnocují výsledky vzdělávání, vzájemně se informují o klimatu v jednotlivých třídách, pozornost věnují i žákům s horším prospěchem nebo problémovým chováním. Jednotlivce s rizikem školního neúspěchu škola průběžně identifikuje a poskytuje jim podporu formou individuální podpory ve výuce nebo doučování. Zákonní zástupci jsou o průběhu a výsledcích vzdělávání žáků dostatečně informováni prostřednictvím elektronického systému, v prvním a druhém ročníku žáci využívají i deníčky, dále na třídních schůzkách, které jsou vedeny i formou tripartitního setkávání, nebo mohou využít individuálních konzultací nebo např. e-mailu.

Celkové výsledky žáků jsou meziročně srovnatelné, většinou všichni žáci prospěli s vyznamenáním nebo prospěli, neprospívající se vyskytují výjimečně. Vedení školy se snaží získat objektivní zpětnou vazbu a zjišťuje úroveň vědomostí žáků i pomocí externích nástrojů. Pedagogové výsledky dále využívají při plánování výuky, cílí pozornost na oblasti, které činily žákům obtíže a přijímají opatření ke zlepšení stavu. Interní nástroje srovnávání výsledků vzdělávání jako např. porovnávání úrovně očekávaných výstupů ve

vybraných vzdělávacích oblastech v jednotlivých ročnících a v průběhu času škola zatím vzhledem ke krátkému působení ředitele v jeho funkci rozvíjí a hledá vhodný efektivní systém, který by napomáhal zlepšování výsledků vzdělávání. K posílení pozitivního chování žáků a podněcení jejich zájmu o vzdělávání jsou využívány pochvaly ve větší míře než kázeňská opatření, která jsou ukládána nejčastěji za neplnění školních povinností.

Osobnostní růst a nadání jednotlivých žáků jsou rozvíjeny v zájmových kroužcích (Prožitkové tvoření, Anglický jazyk aj.) pořádaných i ve spolupráci s externími partnery (např. Pohybová a gymnastická příprava, Judo a sebeobrana) a také jejich zapojováním do soutěží a olympiád (Matematický klokan, Bobřík informatiky atd.).

Škola rozvíjí spolupráci s mnoha partnery s cílem zkvalitnit vzdělávání žáků. Podporuje sounáležitost s obcí, kde sídlí. Ve spolupráci s místní knihovnou se žáci účastní besed se spisovatelkou, výtvarné a literární soutěže, čímž dochází také k rozvoji jejich čtenářské gramotnosti a občanských kompetencí. Místní hasičský sbor pro ně organizuje projekt „Integrovaný záchranný systém“ v rámci prevence bezpečnosti. Pro veřejnost škola koná vystoupení na „Den matek“, zajišťuje preventivní programy pro zákonné zástupce aj. Je aktivní i ve spolupráci s okolními školami, např. se Základní a mateřskou školou Ostrovačice při pravidelných adaptačních akcích pro žáky budoucích šestých ročníků.

Závěry

Vývoj školy

- Změna ve vedení školy.
- Zavedení školního informačního systému a nových školních webových stránek.
- Zlepšení organizace školy.
- Průběžná modernizace materiálně technického vybavení, rekonstrukce části budovy – jídelny- výdejny.

Silné stránky

- Ředitel nastavil funkční systém řízení a organizace činnosti školy, což se pozitivně projevuje v průběhu i výsledcích vzdělávání. (1.3)
- Motivační přístup ředitele, vzájemná spolupráce, komunikace pedagogů a jejich partnerský přístup k žákům navozuje rodinnou atmosféru školy, což přispívá k jejímu pozitivnímu klimatu a podporuje rozvoj klíčových kompetencí žáků. (2.2) (3.2)
- Efektivní a cílená podpora žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zajišťovaná školním poradenským pracovištěm napomáhá zkvalitňování jejich vzdělávání. (6.2)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Méně výrazná diferenciací obsahu, ojedinělé zařazování sebehodnocení a nevyužívání vzájemného hodnocení dostatečně nepodporuje rozvoj personálních kompetencí a nezohledňuje vzdělávací potřeby, možnosti a schopnosti všech žáků. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Důsledně uplatňovat diferenciaci vzdělávací nabídky s ohledem na vzdělávací potřeby žáků, včetně žáků nadaných.
- Při výuce rozvíjet u žáků dovednosti spojené se sebehodnocením a vzájemným hodnocením.
- Vytvářet žákům ve výuce více příležitostí k používání různých informačních zdrojů k vyhledávání, třídění informací a jejich prezentaci, cíleně je vést ke kritickému myšlení.
- Zaměřit se více na kontrolní činnost přijatých opatření k hospitačním jednotlivých pedagogů, na sdílení dobré praxe mezi nimi, hlavně v oblasti využívání efektivních metod a forem práce.
- Efektivně nastavit srovnávání výsledků vzdělávání i pomocí interních nástrojů.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli školy ve lhůtě do 30 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina příspěvkové organizace obce Říčany z 20. 6. 2012 s účinností od 7. 6. 2012
2. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení IZO: 102 179 832 Základní škola, IZO: 118 300 661 Školní družina, IZO: 181 035 286 Školní jídelna-výdejna ze dne 20. 11. 2023
3. Jmenovací dekret ředitele školy s účinností ode dne 1. 7. 2022
4. Strategická koncepce rozvoje školy na období 2022/2023-2026/2027
5. Roční plán školy na školní rok 2022/2023, 2023/2024, Plán hospitační činnosti na školní rok 2022/2023, 2023/2024
6. Vyhodnocení ročního plánu školy 2022/2023
7. Školní vzdělávací program „Učíme se pro život“ pro základní vzdělávání platný od 1. 9. 2023, aktualizovaný k 6. 12. 2023
8. Školní řád základní školy včetně Pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání platný od 19. 9. 2023
9. Školní matrika vedená ve školním roce 2023/2024
10. Elektronické třídní knihy vedené ve školním roce 2023/2024
11. Zápisy z pedagogických rad, Zápisy z jednání předmětové komise za období 2022/2023, 2023/2024

12. Hodnocení a klasifikační zprávy za jednotlivé ročníky, Přehledy klasifikace tříd za školní rok 2021/2022, 2022/2023, 2023/2024
13. Organizační řád školy platný od 1. 12. 2022
14. Plán kontrolní a hospitační činnosti na školní rok 2022/2023, 2023/2024
15. Hospitační záznamy za rok 2022/2023, 2023/2024
16. Rozvrhy hodin jednotlivých tříd a pedagogů ve školním roce 2023/2024
17. Dokumentace Školního poradenského pracoviště (Minimální preventivní program pro školní rok 2022/2023, 2023/2024, Plán preventivních aktivit 2023/2024, dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
18. Školní vzdělávací program školní družiny s platností od 1. 9. 2023
19. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2022
20. Elektronické třídní knihy pro zájmové vzdělávání vedené ve školním roce 2023/2024
21. Evaluační a autoevaluační dokumenty školy
22. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021, 2021/2022, 2022/2023
23. Dokumentace školy k hodnocení ekonomických podmínek, zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a školního stravování

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Dagmara Mácová, školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Marcela Karasová, školní inspektorka

29. 12. 2023